

TIIVISTELMÄ

Monimuotoisuutta ja hiilineutraaliutta vahvistava metsien, vesien ja maan käyttö

Kestävän kehityksen toimikunnan strategian seuranta 2024

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Suomen kestävän kehityksen toimikunnan strategian (2022) visiossa metsien, vesien ja maan käyttö ovat kestäväällä hiilineutraaliutta, bio- ja kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuutta tukevalla pohjalla, ja luonnon tilan kehitys on elpymässä.

Strategian mukaan luonnon monimuotoisuus on huomioitava kaikessa päätöksenteossa. Erityisesti siihen on kiinnitettävä huomiota alueiden ja maankäytön suunnittelussa. Luonnon monimuotoisuutta turvaavien toimenpiteiden on oltava riittäviä aina suojelualueiden perustamisesta luonnonhoitoon ja suomalaisten luontoa koskevan ymmärryksen vahvistamiseen.

Strategian seurannassa jokaisesta muutosalueesta laadittiin oma seuranta-artikkeli, joka lähestyi muutosaluetta systemaattisesti. Näkökulma valittiin ja artikkelin seuranta toteutettiin asiantuntija-haastatteluiden, tieteellisten artikkeleiden ja aihepiiriä käsittelevien selvitysten ja raporttien pohjalta. Monimuotoisuutta ja hiilineutraaliutta vahvistava metsien, vesien ja maan käyttö -muutosalueessa käsiteltiin metsien käyttöä koskevia näkemyksiä ja metsäkeskustelua.

Keskustelu metsien käytöstä on Suomessa kiivasta ja tunteita herättävää, sillä metsiin kohdistuu useita ristikkäisiä paineita. Metsien käytön on edistettävä taloudellista kasvua ja luotava työpaikkoja vaarantamatta luonnon monimuotoisuutta ja hiilivarantoja. Kiihkeän julkisen keskustelun ytimessä

ovat erilaiset näkemykset siitä, mikä on metsien kestävä käyttö. Kestävän kehityksen kannalta olennaista on se, miten Suomi lisää metsistä saatavaa arvonlisää. Seurannan mukaan tämä vaatii rohkeutta, innovaatioita ja investointeja.

Tulevaisuudessa metsien käyttöön liittyy yhä vahvemmin myös terveys ja hyvinvointi. Metsissä liikkuminen ja oleskelu edistävät sekä fyysistä että henkistä terveyttä. Jokaisenoikeuksien perinteet ovat vahvasti juurtuneet osaksi suomalaista kulttuuria. Erilaiset suhteet metsään muodostavat metsäkulttuurin. Se yhdistää suomalaisia ja ohjaa sitä, miten metsiä käytetään tulevaisuudessa ja mitä asioita metsänomistajat arvostavat.

Tällä hetkellä keskustelu metsistä keskittyy numeroihin ja taloudellisiin mittareihin, unohtaen metsien kulttuurisen merkityksen suomalaisten elämässä. Erilaisten metsäsuhteiden ymmärtäminen nykyistä paremmin voi seurannan perusteella suitsia kärjistynyttä keskustelua ja auttaa sovittamaan yhteen ristiriitaisilta vaikuttavista metsiin käyttöön liittyvistä tavoitteista.